СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ IX. Олифантъ, Па. Четверъ 9-го Мая 1901. Число 19.

Перегляд тыждневый.

За президентомъ выѣздажають, буцѣмъ то для инспекціи, (въ дѣйсности жь на прогульку) всѣлякій комісарѣ: одни на Филиппины, другй на Порто Рико, иншій оглядати порты американскй и т. и. Щобы могли все докладнѣйше оглянути, беруть звычайно до помочи жены. За все те, розумѣе ся, заплатить край. До Сполученыхъ Державъ мае приѣхати невдовзѣ Kruger, президентъ Трансвалю. Годѣ сподѣватись, щобъ така поѣздка принесла яку корысть его вôтчинѣ. McKinley правдоподôбно покаже ему прекрасный видъ зъ Бѣлого Дому, якъ се показавъ его колись бурскимъ повномочникамъ, коли тй просили его, бути посередникомъ мѣжь ними а Англією. Отъ и все.

Въ стейтѣ Мінесота ухвалено знову кôлька добрыхъ правъ, що повиннй бути заведенй всюды. Оподаткували вызше колѣйовй компаніи, знесли податокъ вôдъ спадку, що не варта 10 тысячь долярôвъ и зробили переношене власностей нерухомыхъ дуже легкимъ и мало коштовнымъ (1|1000 его вартости). За те въ Алабамѣ »бѣлй« хотять вôдобрати право голосованя тымъ »чорнымъ«, що не умѣють читати, а бѣлымъ лишь тымъ, що сповнили якусь гидку збродню.

Кубаньска комісія вже вôдѣхала домôвъ, вдоволена, якъ пишуть, зъ сердечного принятія. Говорять також на ухо, що комісія ся передовсѣмъ старалась о те, щобо кубаньскій тютюнъ и цукоръ мôгъ бути ввоженый до Спол. Державъ безъ жадпои, або за дуже малою оплатою та, що если-бъ тое осягнули перестали-бъ »кікувати« противъ условій предложеныхъ Спол. Державами. Комунікацію мѣжь Кубою а Спол. Державами мають тіи-жь послѣдэй вôддати въ руки приватнымъ компаніямъ, зъ чого ворожать, що Куба стане скоро вôльною.

Успокоєнє Филиппинъ иде — кажуть — скорымъ крокомъ впередъ, хотяй еще кôлька хоробрыхъ генералôвъ борють ся противъ Американцѣвъ. Неофіціяльный представитель Филиппинцѣвъ въ Спол. Державахъ Sixto Lopez вôдъѣхавъ домôвъ, щобы наочно переконати ся о правдивôмъ станѣ рѣчей.

Справа вôдшкодованя союзникôвъ теперь на порядку дневнôмъ въ Хинахъ. Міністеръ Спол. Державъ Hay предложивъ, щобы Хинцямъ опустили 125 міліонôвъ долярôвъ зъ зажаданои сумы. На се пристають деякй державы — а, Нѣмцѣ примѣромъ сказали, що если другй опустять зъ своихъ претенсій, то и они не будуть вôдъ того. Mr. Hay предложивъ також, щобъ лишь тй державы достали вôдшкодоване, що брали дѣйсну участь въ освобожденю леґацій. Та на се певно не згодять ся поменчй державы Австрія, Италія, Ишпанія, Бельґія, Голяндія, а передовсѣмъ Нѣмеччина и Франція. Грошей для заплаченя вôдшкодованя мае достарчити Росія (позичити ихъ у Франціи), а за се затримати Манчурію такъ довго, доки Хинцѣ не звернуть довгу. Въ тôй хвили коли христіянскй державы жадають такъ великои сумы грошей, 11 міліонôвъ Хинцѣвъ умирають зъ голоду. Говорять, що цѣсарь хинскій мае невдовзѣ завести деякй реформы.

Довгъ всѣхъ державъ на свѣтѣ выносивъ при кôнци 19-го вѣку 30 тысячь міліонôвъ долярôвъ, то есть 10 разъ бôльше якъ 100 лѣтъ тому назадъ. Причиною сего страшного взросту довгôвъ були передовсѣмъ вôйны и удержуване великои силы войска.

Канадійскй Духоборы выслали 3 делеґатôвъ до полудневои Америки, щобы тіи-жь выпукали для нихъ край, где бы они могли жити свобôдно, не идучи противъ своимъ релігійнымъ переконанямъ. Канадійске правительство не хотѣло вчинити ихъ волѣ и зробити имъ невеликй уступства якихъ тіи-жь жадали, а черезъ се показало свою заскорузлôсть и ретроградство. Справа ся була предметомъ дискусіи въ парляментѣ канадійскôмъ.

Нужда въ Галичинѣ росте що разъ бôльше и приводить до розпуки цѣлй масы народу. По горячковôй еміґраціи селянъ, прих дить теперь черга на великй мѣста, де призберало ся таке множество безземельныхъ бурлакъ, що ажь кишить вôдъ нихъ. Всѣ они перенеслись тамъ въ надѣѣ красшого житя, лѣпшихъ заробкôвъ, але завелись гôрко. Польско-шляхотска кліка, котра править краемъ, боячись страты дешевого наймита по селахъ, нѣколи не стояла о мѣского робôтника, анѣ щиро не старалась о пôднесене промыслу, о закладане фабрикъ и т. п. Она липшла мѣста на волю божу, або вôддала въ руки жидовы, черезъ що прійшло тамъ нынѣ до такои бѣды, що тысячѣ робôтникôвъ волочать ся безъ роботы и пухнуть зъ голоду. Въ наслѣдокъ сего настало велике огôрчене и невдоволенє мѣжь робôтничою клясою, а дня 1. и 2. с. м. прійшло навѣть у Львовѣ до грôзныхъ розрухôвъ. Кôльканайцять тысячь голодныхъ напало тодѣ на пекарскй будки, розбили ихъ, и забравши весь хлѣбъ, почали демонстраційно переходити улицями мѣста. — „Працѣ и хлѣба“! — роздалось зъ тысячей грудей — але чи зрозумѣла сей оклик польска шляхта? Здае ся, що нѣ, бо завôзвала войско и казала ему розôгнати голодныхъ.. Она все ще дбае лишь о свои интересы, не здогадуючись, що сей страшный окликъ позбавить еи панованя може вже незабавки...

Зъ полудневои Африки анѣ рушь не хотять Анґлійцѣ перепускати правдивыхъ вѣстей, або крутять и ошукують свѣтъ, якъ можуть, щобы тихцемъ знищити хоробрыхъ Бурôвъ. Все однакъ дарма, бо свѣтъ поволи довѣдуе ся о всѣмъ пятнуючи ихъ варварства, а Буры нѣякъ не хотять пôддатись. Многй знавцѣ полуднево-африканьскихъ вôдносинъ, до котрыхъ належить и президентъ Круґеръ, твердять, що теперь допервa зачне ся найтяжша пора для анґлійскихъ войскъ. Лѣтня спека и забôйче для европейця пôдсоне, будуть для Бурôвъ найлѣпшими союзниками, пôдчасъ коли Анґлійцѣ мусять гинути тысячами. Лордъ Кіченеръ рапортуе до Лондону, що сего тыжня полонивъ 70 Бурôвъ, а забитыхъ було 15. Анґлійцѣ мали до 35 въ забитыхъ и раненыхъ, а 25 полоненыхъ Зъ приватныхъ жерелъ доносять за те, немовь бы Бурамъ вело ся значно лѣпше, якъ рапортуе Кіченеръ. Въ декотрыхъ околицяхъ заняли они такъ сильнй позиціи, що Анґлійцѣ нѣколи не вспѣють дôбрати ся до нихъ. Крôмъ того и матеріяльно стоять не зле, бо много гроша и провіянтôвъ посылають имъ зô всѣхъ европейскихъ краѣвъ.

Въ Японіи, котрою Анґлія бажае заслонювати ся (въ сей критичнôй для себе хвили) передъ Росією, наставъ великій грошевый крахъ. Много банкôвъ и грошевыхъ институцій обанкротувало, черезъ що цѣле населене понесло немалу шкоду. Причиною сего лиха е змаганє японьского цѣсаря, щобы свою державу поклaсти пôдъ взглядомъ мілітарнымъ на рôвнѣ зъ перворядными европейскими державами.

Вже вôдъ довшого часу кружить чутка, немовь бы славный свѣтотый писатель Левъ Толстой зôставъ указомъ царскимъ выгнаный зъ Росіи.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Май.		
9	Ч.	Глафиры
10	П	Симеона
11	С.	Іасопа, Сосипатра
12	Н.	5. Самарян. 9 муч.
13	П.	Якова ап.
14	В.	Іереміи прор.
15	С.	† Бориса и Глѣба

— **150** селяньскихъ загородъ згорѣло въ селѣ Зарудцяхъ коло Львова. Причина пожару незвѣстна.

— **Русины** зъ Pleasant City, O. побудовали въ протягу короткого часу простору церковь и закупили до неи майже всѣ потрѣбнй рѣчи. Все те зробили они безъ великихъ славословій для самыхъ себе и крику (якъ то где инде бувае). Церковь записана на громаду. Душпастыремъ есть тамъ угро-рускій священникъ о. Н. Воленьскій.

— **Для** канадійскихъ продуктôвъ вôдчинила Росія свои границѣ. Найбôльшого хôсна сподѣе ся зъ сего зарядъ желѣзницѣ, належачои до Canadinn Pacific Railway Co. и въ тôй цѣли загадуе запровадити стале корабельне получене мѣжь Ванкуверь и Владивостокомъ, чимъ звяже сибирійску желѣзницю зъ канадійскою.

— **Незабавки** мае появити ся проклямація президента Сполуч. Державъ, которою оголосить ся урядово о вôдданю до загального ужитку и о парцеляціи индіяньскихъ резервацій Kiowa, Comanche, Apache, Wichita и Cado на територіи Оклагомы. Всѣ, котрй бажають поселитись на фармахъ, можуть скорыстати зъ сего права.

— **Флящину** карбольового квасу лишеного черезъ неувагу въ однôй родинѣ въ Сінсінати, О. найшла мала дѣвчинка и выпила. Приkликаный лѣкаръ д-ръ Ґрісъ не мôгъ ужити помпы, бо горло дитины було за вузке — проте впустивъ до жолудка тоненьку ґумову рурку и устами выссавъ все, що въ нѣмъ було. Правда що попѣкъ собѣ тымъ уста, але за те вôдратувавъ людину вôдъ неминучои смерти.

— **Немовь** голка въ фѣрѣ сѣна пропало 40 міліоновъ рублѣвъ зъ російскои касы державнои. При перeглядѣ рахункôвъ державныхъ за роки 1897—1898 побачила комісія контрольна, що тй рахунки не сходять ся на цѣлыхъ сорокъ міліонôвъ. Здымѣли Богъ знае куды и якъ .. Доносить о тôмъ вôльнодумный журналъ російскій »Вѣстникъ Европы«.

— **Мешканцѣ** села Комарникъ, шаришского комітату на Угорщинѣ, заходили неразъ въ голову, чому воду зъ потôчка, що переплывае село, чути неразъ нафтою. Тягнуло ся такъ довгй лѣта, ажь теперь найшли ся розумнѣйшй, котрй почали шукати причины сего явища, копати надъ потôчкомъ и натрафили на богате жерело нафты. Одно зъ тыхъ жерелъ дае 150—180 лѣтрôвъ нафты денно.

— **Живу** дитину хотѣла закопати до гробу одна »честна« пара италійцѣвъ (якъ намъ доносить п. Ив. Сабатъ) коло Yonkers, N. Y. Цѣлу ту роботу однакъ пôдглянули люде, дитину вôдкопали, а »чесныхъ« родичѣвъ запакували до джелю.

— **Людоѣды** на островѣ Нова Британія (коло Новои Ґвінеи) забили и пожерли двохъ нѣмецкихъ ученыхъ д-ра Мерка и п. Каро, котрй звиджували островъ въ цѣляхъ науковыхъ. Для покараня людоѣдôвъ выслало нѣмецке правительство вôйскову експедицію.

— **Старшій** фризіерскій помôчникъ Францъ Валещакъ въ Новôмъ Санчи (Галичина) розлютивъ ся за якусь марницю на свого товариша Урбаняка и пробивъ его ножицями. Пробитый Урбанякъ померъ до кôлькохъ годинъ.

— **Двохъ** майнерôвъ — А. Манарикъ и А. Шураковичъ, згинули въ майнѣ Fiedera въ Шамокинъ, Па., засыпанй землею. Ихъ трупôвъ вôдкопали передъ кôлькома днями.

— **Шахъ** перзкій, знаный зô своихъ подорожей по Европѣ, занепавъ тяжко на хоробу отробы и нырокъ. Лѣкарѣ не вѣщують ему довгого житя.

— **Урядники** цловй въ Ню Йорку арештували князя De Croy, зъ Бельґіи, за шварцоване брилянтôвъ и прочихъ дорогихъ рѣчей, за котрй платить ся грубе цло. Стало ся то дня 28. м. м. въ хвили, коли князь высѣвъ зъ корабля. Нечемнй Американцѣ не вмѣли навѣть пошанувати »ясновельможнои« княжои особы, лишь безъ церемоніи перешукали кишенѣ и вйо зъ нею до вязницѣ...

— **Драґа** сербска королева породила дня 29. м. м сына — престолонаслѣдника Сербіи. За кôлька тыжднѣвъ мають ся вôдбути хрестины, котрй знать будуть дуже шумнй и величавй, бо навѣть царь російскій заповѣвъ, що хоче тамъ бути въ кумахъ.

— **Правительственне** справоздане выказуе, що въ 1900 р. до одного лишь спішского комітету выслали зъ Америки угорскй еміґранты-робôтники 3,410,186 коронъ. Выходить зъ того, що бôльша частина грошей, заощаджена нашими людьми въ Америцѣ, вандруе до старого краю.

— **Всѣ** робôтники, котрй працюють въ шапахъ желѣзницѣ, належачои до Deleware Lackawanna & Western Co. подали дня 1. с. м. петицію до еи головного заряду, де домагають ся 9 годинного дня працѣ и задержаня дотеперѣшнои заплаты. Наколи зарядъ не дасть потакуючои вôдповѣди до 10 днѣвъ, грозять загальнымъ страйкомъ на цѣлôй лѣніи.

— **Понеже** кôлька правъ, якй мали бути ухваленй въ корысть робôтникôвъ при углю зôстали »заштапованй« въ Гарисбурґу, 25.000 майнерôвъ збирае ся машерувати до столицѣ, щобы поспитати о причину такого поступку.

— **Згинувъ** безъ вѣсти Максимъ Бортнякъ, самотный, лѣтъ 23, бѣлявый и середного росту, родомъ зъ Избъ, пов. грибôвского, замешкалый въ Seymour, Conn. коло Ансоніи. Ще въ велику пятницю латиньску (5. апрѣля) пôйшовъ Максимъ зъ своимъ братомъ Лавромъ до Ансоніи купити собѣ убраня. Звôдси пôйшли оба до своякôвъ въ Derby, Conn. де трохи забавили ся и мали заночувати у свого краяна. Максимъ пôйшовъ впередъ до того мешканя, а коли тамъ надôйшовъ и Лавро зъ своякомъ, то довѣдавъ ся, що Максима тамъ не було. Тôлько бачивъ Лавро свого брата. Вже 4 тыжднѣ минуло, а про Максима и слухъ загинувъ. Братъ зъ початку шукавъ за Максимомъ, бо думавъ, що може пôйшовъ де, однакъ що се не можливо, бо Максимъ мавъ добру роботу, а на дорогу не мавъ при собѣ грошей и не бувъ убраный, то найпевнѣйше, що трохи пôдпитый зôйшовъ зъ дороги и впавъ десь въ воду, де знайшовъ смерть. Великй воды и сильнй дощѣ зробили неможливымъ пошукованe. Максимъ живъ въ Америцѣ близько 4 роки, зъ чого майже 3 роки проживъ въ Bayonne City, N. J.

— **Своими** желѣзными выробами заливае Америка чимъ разъ бôльше европейскй рынки, бо коли въ 1897 р. вывезено ихъ тамъ за 63 міліоны, то вже въ 1900 р. высылка сихъ самыхъ товар въ збôльшила ся на 130 міліон. долярôвъ.

— **Страшный** гураґанъ лютивъ ся 25. м. м. въ Индіяхъ всхôдныхъ и знищивъ немалый кусникъ краю, що тягне ся на кôлькадесять кв. миль. Въ однôмъ мѣсци цѣлый лѣсъ зôставъ вырваный зъ корѣнемъ, а мѣсто Мандаляй, столиця провінціи Борма, представляе одно велике дѣло знищеня. По бури доправивъ ще лѣпше градъ и дощъ, що пустивъ ся якъ зъ ведра. Не обôйшло ся и безъ жертвъ въ людяхъ, бо згинуло ихъ до 20.

— **Опять** великій пожаръ навѣстивъ полудневу сторону мѣста Питсбурґъ, Па. Повставъ вôнъ въ великôмъ маґазинѣ George E. Lorsh & Bro's, перекинувъ ся дуже скоро на сусѣдскй будынки и наробивъ шкоды на 250 тысячь долярôвъ.

— **Вôдъ** коли нема въ Simpson, Pa. компанічного стору, то прійшли жиды и заложили ґросерню. Потôмъ ходивъ оденъ по домахъ нагваряти людей, щобы вôдъ нихъ куповали, бо казавъ, що будуть продавати тунше якъ деинде. Але коли прійшовъ до дому, въ котрôмъ не було ґаздынѣ, то отворивъ куферъ и вкравъ $10.00 и годинку. Але дало ся го поймати и мусѣвъ звернути $10.00 и годинку та заплатити коштôвъ $8.00.

К. Д.

— **Панъ-американьска** выстава въ Buffalo, N. Y. зôстала урядово отворена дня 1-го с. м. До сего часу звидѣло вже еѣ понадъ 40 тысячь людей.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
„ „ „ оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ	$2.00

Оплачувати газету треба всегда зъ горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтаря або агента на експресовôмъ офісѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

БЕЗЪИМЕННЫХЪ ДОПИСЕЙ НЕ ПРИНИМАЄМО.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

☞ Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ газетъ и другихъ выдавництвъ.

Слово на часѣ.

Деякѝ люде не знають по чѣмъ пôзнати правдивого христіянина. Зъ вôдси походить, що держать за христіянъ многихъ такихъ людей, що зовсѣмъ не заслугують на се имя.

Пересѣчный нашь чоловѣкъ вважае хрестъ за знакъ, по котрôмъ пôзнаесь христіянина, образы представляючѝ Бога и святыхъ та другѝ такѝ рѣчи. Тымчасомъ се неправда. Нѣ хрестъ завѣшеный на грудяхъ якогось чоловѣка, або причѣпленый до ланцушка его годинника, анѣ образы завѣшенѝ на стѣнѣ ще не суть доказомъ, що ихъ властитель є христіяниномъ. Се лишь зверхнѝ ознаки, що дуже часто могуть насъ ошукати и ошукують. Впрочѣмъ ознаки сѝ можна положити и на жида або поганина, а чи стане вôнъ черезъ се христіяниномъ? Нѣ. Ознаки тѝ отже не мають больше значѣня, якъ карточка прилѣплена на фляшочцѣ, або напись на скрини. И карточка ся и напись кажуть намъ про те, що въ серединѣ фляшочки або скринки находить ся, але чи все кажуть правду? — Противно, дуже часто и фляшочка и скриночка мѣстять въ собѣ зовсѣмъ що иншого якъ те, про що голосить прилѣплена на нихъ карточка або умѣщена напись.

Що хрестъ и образы суть лишень зверхными ознаками, зъ котрыхъ годѣ певно довѣдатись, чи ихъ властитель правдивый христіянинъ, або нѣ, про се учить насъ и жите. Скôлько жь то разъ можна бачити хату, въ котрôй въ кождôй кутѣ хрестикъ, а образы оденъ при другимъ вѣсять на кождôй стѣнѣ, а мешканцѣ сеи хаты кленуть себе взаимно, чернять другихъ, ошукують, словомъ жіють гôрше погановъ? Скôлько знову разôвъ можна бачити людей зъ хрестиками на грудяхъ, або шапцѣ, якъ пянѝ валяють ся попôдъ бару, або лежать безъ памяти въ ровѣ, або кулаками зубы оденъ другому пробують! И чи можна тѝ поступки назвати христіянскими? Чи можна людей, що такъ роблять звати христіянами? А прецѣнь они носять хрестики на собѣ, мають по хатахъ образы!

Зъ сказаного видно, що хрестъ и образъ не може бути знакомъ христіянина, та що знакомъ такимъ мусить бути щось иншого, помимо сего, що деякѝ люде учать инакше своихъ меншихъ братôвъ та ще додають, що безъ святого патрона жадне товариство христіянске бути не може, або що ковнѣръ римскій есть ознакою не лишь того, що властитель его правдивый христіянинъ, але навѣть заступникъ Бога на земли...

Щобы тамъ однакъ собѣ хто не говоривъ, писавъ або учивъ, правдою всегда зôстане, що неомыльнымъ знакомъ доброго христіянина є не що инше, а лишь его добрѝ дѣла. »По сему будуть всѣ знати, що вы мои ученики, коли любовь будете мати оденъ до другого« — сказавъ Христосъ. (Йоана 13, 35). По взаимнôй любви пôзнають васъ другѝ, що вы мои ученики, що вы христіяне — казавъ Спаситель — а любовь есть жереломъ кождого доброго дѣла. Безъ неи жадне добре дѣло не можливе.

Се варта намъ добре мати въ тямцѣ, если хочемо судити, чи хто добрый христіянинъ, або нѣ, бо днесь рôжнѝ люде рôжно научають. Не забуваймо однакъ, що ся мѣрка стосуесь не лишь до другихъ, але и до насъ Русиновъ, та що и мы Русины, сли хочемо зватись правдивыми христіянами, за якихъ себе выдаемо передъ свѣтомъ, мусимо пôсля слôвъ Христа, мати взаимну любовь до себе и творити пливучѝ зъ неи добрѝ дѣла.

Денегде така любовь вже є помѣжь Русинами, а денегде еѣ ще нема. Длятого однакъ, щобы она запанувала мѣжь нами повсюды и щобы мы всѣ Русины обнялись якъ братя — скликавъ выбраный на се комітетъ **зъѣздъ всѣхъ нашихъ священиковъ въ Америцѣ и делеґатôвъ вôдъ церковныхъ громадъ на вспôльну нараду до Shamokin, Pa. на день 30. Мая с. р.**

Нехай-же незнайдесь анѣ оденъ священникъ, що безъ важнои причины не приѣхавъ бы на сю такъ важну нараду и анѣ одна парохія, що не прислала-бъ туда своего делеґата. Хто поступить инакше, сей видно не дбае про добро руске тутъ въ Америцѣ, сей ворогомъ нашои взаимнои згоды и любови.

Зъѣхавшись разомъ и порозумѣвшись — положимо твердѝ пôдвалины нашои взаимнои любови. Згинуть: гнѣвъ и ненависть, а на ихъ мѣсце выростуть дѣла добрѝ, котрѝ покажуть свѣтови, що мы правдивѝ христіяне и принесуть славу нашому рускому имени!

Кождый
нехай замѣтае передъ власнымъ домомъ.

Своего часу (ч. 11.) надруковавъ „А. Р. Вѣстникъ“ протестъ противъ зъѣздови въ Питсбурґу. Понеже однакъ на се нѣхто не обôзвавъ ся, то въ 14-ôмъ числѣ появилась статя „Ozvena ku Protestu“, зъ пôдписомъ якогось Пачуты, въ дѣйстности-жь сфабрикована въ редакціи „Вѣстника“.*)

И одна и друга статя подôбнѝ собѣ змѣстомъ. Въ нихъ „Вѣстникъ“ нападае на о. Стефановича за се, що тойже важивъ ся выступити на зъѣздѣ яко представитель руского народа, пытае якимъ правомъ вôнъ се зробивъ, а вкôнци кличе до всѣхъ и вся, щобъ протестували противъ сего его поступку.

„Вѣстникъ“ повиненъ бы знати, що 1 го януара 1901 року вôдбулось въ Jersey City, N. J. руско-народне вѣче, где кромѣ другихъ рѣчей ухвалено, що кождый Русинъ беручій участь въ згаданôмъ зъѣздѣ мае вважатись представителемъ руского народа. Розумно? О. Ст. бувъ на сѣмъ зъѣздѣ, отже въ силу ухвалы вѣча заступавъ тамъ рускій народъ. „Вѣстника“ вôнъ не заступавъ, се рѣчь певна, анѣ взагалѣ тыхъ, що звуть ся русскими черезъ два с, а говорять мѣжь собою и пишуть по мадярски. О се не бôйтесь и протестувати противъ сего непотрѣбуете. Але памятайте на тѝ мудрѝ слова, якѝ вы самѝ сказали въ обговорюванôй статѣ, а котрѝ мы поставили нынѣ яко заголовокъ: „кождый нехай замѣтае передъ власнымъ домомъ“! Замѣтайтежь и вы собѣ передъ власнымъ домомъ, а до насъ носа не пхайте, бо вамъ зась! Можете и дальше вести свою мадярско-московску політику та учити народъ пôдлого понижуваня себе передъ другими та невôльничои слухняности, доки сей народъ не пробудить ся зô сну, до котрого вы его вколысали.

А за що вы вважаете сей зъѣздъ, якъ дивитесь на него та на другѝ нашѝ поступки — про се намъ байдуже. Мы знаемо, що вы були рабами въ краю, що повзались на животахъ передъ сильнѣйшимъ, а притискали слабшого — и тутъ такими остали... Зъ рабскостановища вы насъ судите. Числитись зъ такимъ осудомъ — булобъ низшимъ гôдности вôльного чоловѣка!

*) Що такъ дѣйстно є доказуе фактъ, що сей Пачута не подавъ своего мѣсця пробуваня, значить мешкае у воздусѣ. Дальше доказуе се стиль статѣ и такѝ слова якъ „ex officio“ и т. п. „Пачуты“ не читають польскихъ ґазетъ и не уживають латиньскихъ слôвъ. Єсли-бъ такъ було — редакторъ „Вѣстника“ давно опинивъ бы ся тамъ, где не росте перець...

„Стражь“

гнѣваесь за те, будьто бы »Свобода« „щуе“ Русиновъ на Поляковъ и ширить ненависть до сихъ послѣднихъ. Є се закидъ неоправданый, котрый могъ »вырвати ся зъ пôдъ пера« редакторови »Стражи« хиба длятого, що вôнъ »Свободу« рѣдко коли и то неуважно читае. Русины нѣколи не ширили и не ширять ненависти противъ тыхъ Поляковъ, що признають намъ нашѝ права и хотять въ згодѣ побôчь насъ жити.

Однакъ выступали и будуть выступати противъ тыхъ, що насъ гнетуть, вызискують або присвоюють собѣ право опѣкувати ся та старшувати надъ нами. Боронити слабшого и пятнувати кривдителѣвъ є обовязкомъ кождого чоловѣка а тымъ больше часописи, безъ взгляду на се до якои народности кривдитель належить.

Те саме повинна бы робити и »Стражь« та навчити ся вже разъ робити рôжницю мѣжь польскими дерунами и злодѣями, а честными польскими людьми зъ одной стороны, а польскою шляхтою и бюрократіею а польскимъ народомъ зъ другои стороны.

Про се, якъ уважно читають „Свободу“ въ редакціи „Стражи“ видно зъ замѣтки умѣщенои въ 18 ôмъ еѣ числѣ зъ б. р., въ котрôй кажесь, що на зъѣздѣ въ Shamokin, 30. мая, мае бути злагоджена справа епископства... Заложенє церковно-народнои орґанізаціи, а не справа епископства мае бути обговорювана на зъѣздѣ!

Впрочѣмъ мы сему и не дивуемось. Bracia Polacy звычайно „такъ добре“ поинформованѝ о нашихъ справахъ и то не лишь тутъ, але и въ Галичинѣ.

Дописи.

Зъ Роздѣля, Галичина.

Може вамъ невѣдомо якѝ тутъ у насъ на Лемкôвщинѣ теперь часы. У насъ тутъ вже трета яръ дотеперь. Якъ я прійшовъ зъ Америки 18-го Марця, вже зачинала ся яръ. Люде орали за три дни, хто мавъ чимъ. Потôмъ упавъ снѣгъ и лежавъ за 6 днѣвъ. Прійшла друга яръ: орали за тыждень. Прійшли свята Великоднѝ, упавъ снѣгъ знову на цѣлый тыждень. У недѣлю Ѳомину падавъ снѣгъ вôдъ рана до полудня. Горы прокрились снѣгомъ, якъ где коло Рôздва. Для худôбки нашѣ бракуе, а весны ще половины нема. Наша дорога: по 2 зл. цетнаръ сѣна або коничу, а житна солома на сѣчку дорожша якъ пшениця. Зерно у насъ 2 зл. пшениця, жито 1.80, ячмѣнь 1.40, овесъ 1.20, картофлѣ 40 кр. Больше тутъ такъ новинъ не є. Люде здоровѝ, часъ холодный, то и кождый крѣпко тримаесь.

Перебачайте на теперь, пôзнѣйше вамъ дашто больше донесу.

Андрей Пиж.

Зъ Beaver Creek, Alta, Canada.

На воскресеніе Господнє видѣвъ я »видѣніе«. Представивъ ся менѣ страшный судъ божій, бо народъ бувъ роздѣленый на право и на лѣво. Trustee: Фед. Мельникъ, Мих. Полѣсій, Иванъ Пилипôкъ и Мих. Мельникъ вôддали нашу церковцю въ руки цареславному батюшцѣ и замкнули церковь передъ нашимъ народомъ а самѝ потайки запроваджують батюшку до церкви и зачиняють ся щобы мы не видѣли. То жь на Великдень робили варту, щобы мы не вôдомкнули церква и спровадили 3 полицмановъ, щобы имъ и на Великдень вôдправивъ б гослужене и паски посвятивъ. Але не сталося такъ, якъ цареславнѝ собѣ гадали и полиція не могла нич зробити, бо народъ зъѣздивъ ся зô всѣхъ сторôнъ до церкви, абы посвятити пасху и кождый бувъ загорѣлый старый и молодый, дѣвчата и жены противъ цареславныхъ добродѣѣвъ и батюшки. Коло 9-тои години зачало ся посвячене пасхи передъ церквою. Дуже сумно було на такій великій празникъ бо вмѣсто малисмо оденъ другого поздоровляти тымъ радôснымъ словомъ: Христосъ воскресъ, то проклинали оденъ другого. Полиція казала, щобы о. Заклинскій роздѣлили народъ. Нашѝ братя и сестры вôдлучили ся на право, а цареславнѝ на лѣво, то на правôмъ боцѣ стало народу до 200, а на лѣвôмъ цареславныхъ до 20. То жь зачало ся посвячене пасокъ передъ церквою. То цареславнѝ добродѣѣ и полиція выганяли насъ и о. Заклинского за „фенсъ“, але такъ ся не стало, бо мы всѣ рушили ся загорѣлымъ серцемъ противъ полиціи и цареславія тай поставили на свому. Пасхи посвятили передъ церквою и вôдспѣвали Утреню воскресну, а потôмъ цареславнѝ хотѣли, щобы имъ такожъ батюшка Корчиньскій посвятивъ пасхи, але такъ ся не стало, бо мы прогнали цареславного батюшку зъ пôдъ церкви и навѣть за „фенсомъ“ не дали святити пасокъ, то посвятивъ цареславнымъ батюшка въ Федора Меника хатѣ. А Мих. Полищѣй мае ключь вôдъ церкви, то дѣвчата спѣвали ему „Ѣде, ѣде Зельманъ“!

Такій мы мали смутный Великдень. Але въ Бога надѣя, що мы въ короткôмъ часѣ церковь выграемъ и станемъ право ворогамъ въ очи и покажемъ, що мы народъ правдиво рускій и за свою вѣру и пôдъ мечь пôйдемъ! Такъ братя и сестры! Проганяйте по всѣхъ плейсахъ ворогôвъ цареславныхъ и покажѣть, що мы ихъ не потребуємъ, абы они въ свою сѣть ловили насъ. Тримайте ся своеи вѣры, невѣрте цареславному батюшцѣ и не присягайте, що вырѣкаетесь своеи вѣры, бо Богъ тяжко скарае васъ и десяте поколѣне ваше. Якъ постоимо на свому, тогды зôйде рано сонце и засвѣтить въ наше вôконце.

Алек. Карпець.

Допись ся, котру помѣстили мы дословно показуе, яку деморалізацію сѣе пропаганда россійского цареславія, що не лишь несе темноту, але стараесь всюды захопити и церковнѝ маєтки унiятôвъ. Читаючи тую допись, не хоче ся вѣрити, що то все дѣяло ся въ 20-ôмъ вѣцѣ, на свобôднôй земли та ще въ день Великодный! Здае ся, що читаешь картку зъ исторіи середныхъ вѣкôвъ, коли то люде мордували себе и нищили задля рôжницѣ вѣры. А однакъ се правда и то гôрка правда! Народъ на вôльнôй земли пôдъ такими вплывами вмѣсто ити впередъ — дичѣе. Не забуваймо однакъ, що виновниками сего не лишь самѝ цареславнѝ місіонарѣ, але також нашѝ байдужнѝ краєвѝ духовнѝ власти, та епископы in spe, що за грошѣ зôбранѝ на канадійску місію купують въ Спол. Державахъ землю и будують домы, а безглуздымъ крикомъ на радикалôвъ хотять покрыти свои „здѣлки“.

Нехай се буде пригадкою для краєвыхъ князѣвъ церкви, що ихъ обовязкомъ есть чимъ скорше постаратись о добрыхъ душпастырôвъ для Русиновъ за моремъ (а не ческихъ шпекулянтôвъ). А россійскій Синодъ повиненъ бы поучити своихъ батюшкôвъ, що сема заповѣдь божа есть: „не кради“, а десята: „не пожелай нѣчого, що есть ближного твого“, та що если хотять мати где церковь, нехай собѣ побудують, а людскои не хапають. Цареславныхъ місіонарôвъ, що такъ ревно старають ся навернути Русиновъ на „едино правдиву“ вѣру повѣдомляемо, що Канада се за мале для нихъ и невдячне поле. Они волѣли-бъ кинутись тамъ, где больше людей. Тажь на свѣтѣ є ще поганôвъ 222 міліоны, 485 міл. Будистôвъ, 171 міл. Магометанôвъ, 138 міл. Браманістôвъ! До тихъ звернѣть ся, тихъ навертайте на вашу „едино спасительную“ вѣру, а Русинамъ дайте вже спокôй.

Посвячене

камєня угольного пôдъ нову руску гр. кат. церковь въ Джерзи Сити, Н. Дж. вôдбуде ся въ недѣлю дня 19. лат. мая 1901 р. На се церковно-народне торжество запрашаемо всѣ нашѝ рускѝ братства и прочихъ Русиновъ американскихъ.

Рада церковна.

Твердый Ваньо
зъ Чортопхаєць.

— Ей жено, жено! ой жено, жено! ты гваришь, що я пяный днесьќа, побитый и обдергый приходжу?! Я лемъ кусьцьокъ выпивъ, вера-Боже, лемъ кусьцьокъ! Штыри віски и десять пива — то вшицко... Впрочѣмъ я твердый, знашь? я твердый и пю для ствердженя розуму. Го, го, го, въ мене тогды страхъ твердый и великій розумъ. Неразъ мушу сѣдати, де попало и плакати, плакати тяжко: Боже мôй, Боже, на щось менѣ стôлько розуму давъ. А тверезымъ лемъ ґриноръ може бути... Бо прошу-жь я кого, що то за жите тверезому? Єму всегда въ очахъ зелено, въ головѣ дурно и тихо, якъ въ гробѣ, ну, а въ жилахъ такъ лѣниво суне ся кровь, що роблять гати и намулъ. Єссе. Вôнъ нѣколи неме розуму. И такѝ люде належать лемъ до мягкои партіи. Тфу! Я такого не лайкую. Въ мене жите — напити ся, пустити допись до нашого коханого »Свиньского Слова«, »Злостника«, »Гавканина« и кричати на »рандиґалôвъ«, хотяй мѣжь нами кажучи, я навѣть не знамъ, что то за трунокъ тѝ рандигалы. А чому такъ? бо я Ваньо зъ Чортопхаець, я твердый.

И я твердый и ты тверда,
Тато твердый, мама тверда,
Твердый рôдъ нашь зъ цѣлымъ штабомъ
И твердый бувъ нашимъ сватомъ.
Твердый попикъ слюбъ давали,
Твердѝ дяки намъ спѣвали,
Твердѝ грали въ насъ музики,
Твердо намъ рипѣли смыки
Тай твердѝ самѝ гуляли,
Твердо щастя намъ бажали...
И — дитина маленькая
Вродила ся тверденькая,
Тверда була, тверда є,
Тверда намъ ся придае...

Єссе. Навѣть мôй нôсъ твердшій якъ въ другихъ, бо днеська кумъ тарахнувъ зъ цѣлои силы и не вôдбивъ, лемъ розплескавъ. Але то южь мôй особистый бизнесъ. Хочешь знати якъ то було? Та такъ: Я пôшовъ візитирувати готелѣ, чи тамъ якъ гварить ся по нашому, выпити вôдъ готелю до готелю. Приходжу до одного и реку красно: Христосъ воскресъ, а кумъ мене гопъ — въ нôсъ, той зъ Шариша пôдъ одно око, зъ Землѣна по пôдъ друге, а зъ пôдъ Сянока якъ мацнувъ въ чоло, то почорнѣло, що лемъ було... Вôдтакъ я положивъ ся файненько на святу землю и они трактували тай обертали мене на всѣ боки, ажь на дворѣ потеплѣло. Правда, були тамъ и такѝ, котрѝ мене боронили — и тѝ подерли на менѣ лахи, другѝ мене подивляли — и тѝ смѣяли ся, а третѝ мали добре серце, змилосердились надôмною и зъ розмахомъ кинули мою особу за дверѣ. А все таки я зôставъ ся твердымъ Ваньомъ зъ Чортопхаець, прійшовъ до гавзу до своеи жены. Благослови мене и нехъ тебе Богъ благословить. Не хцешь? Чейже не пôчнешь мене оначити, якъ робили тамтѝ. Они тому такъ учинили, бо я имъ доводивъ, що небôщикъ Ной, дай му Боже здоровле, бувъ твердымъ. И все я имъ свое, а они свое, я такъ, а они нѣ! Нарештѣ они свое поперли кулаками и я затихъ. Але не гадай, щобы я свого вôдцуравъ ся; сохрань Господи! Я лемъ сховавъ его на другій разъ, бо я твердый Ваньо зъ Чортопхаець. Я, я, го, го, го, то я! Ну, погладь мене за те хоть по головцѣ. И сего не хцешь?? Ой жены, жены, жены, жены! Не дармо васъ Господь зъ раю выгнавъ... А все таки я твердымъ буду, гей-же!

Пôдс. Чалый.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Емиґраційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касієра пôдъ адресою: Mr. Lazor Syrotiak, 42 Washington st., Yonkers, N. Y., а заразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

— **Максима Бортнякъ**, про котрого була бесѣда на першôй сторонѣ »Свободы«, знайдено въ Недѣлю въ каналѣ. Лежавъ въ водѣ майже мѣсяць. Злочиньство выключене, бо знайдено при нѣмъ всѣ грошѣ, якѝ мавъ и годинку.

— **Добрый** »бизнесъ« робить сталевый тростъ (Steel Trust), котрый завязавъ ся передъ кôлькома мѣсяцями. Въ протягу мѣсяця марця мавъ вôнъ 9 міліонôвъ и 250 тысячь долярôвъ чистого зыску! А все то кривда и кровавиця бѣдного робôтника...

— **Дикѝ** Индіяне замордували въ окрузѣ Ґраґану въ Бразиліи 4-охъ місіонарôвъ капуциновъ и 7 монаховъ.

— **Недалеко** Москвы въ селѣ Бушевцѣ найдено селянина Войтюка въ хатѣ, де вôнъ самъ проживавъ, зъ перегрызенымъ горломъ, выгрызенымъ лицемъ и зъ выгрызеными грудьми. Показало ся, що погрызъ го такъ его власный кôтъ и жививъ ся его тѣломъ вôдъ кôлькохъ днѣвъ.

— **Єзуиты** въ ишпаньскôмъ мѣстѣ Опорто стрѣляли зô свого монастыря до людей, котрѝ тамъ зôбрались и демонстрували противъ нихъ. Забили и ранили тодѣ до 10 осôбъ, а се ще гôрше розлютило на нихъ населене краю, бо чи-жь лицюе слугамъ божимъ проливати людску кровъ?

— **Щобы** успокоити американскихъ Поляковъ, мае Римъ зробити Поляка суфраґаномъ одного зъ американскихъ епископôвъ. Справдѣ велика ласка!..

— **Дотепнѝ** злодѣѣ появили ся въ Мегадіи на Угорщинѣ. До тамошного начальника желѣзничои стаціи зайшли недавно два селяне и просили, щобы позволивъ переховати домовину, котру другого дня вышлють желѣзницею. Начальникъ позволивъ, а вечеромъ, замкнувши канцелярію, пôйшовъ домôвъ. Скоро вернувъ другого дня переконавъ ся, що домовина була отверена, а рôвночасно спостерѣгъ, що пропала каса желѣзнизнича. Въ домовинѣ схованый бувъ злодѣй.

— **„The People“**, органъ соціялъ демократичнои партіи вôдъ 1 го Мая почавъ выходити пôдъ назвою „The Worker“. Адресъ той, що и перше: 184 William Str., New York.

Жертвы.

На »Freedom« прислалъ ще въ марті б. р. А. Ф. В. Коссакъ зъ Newport Bellevue, Ку. $5.00.

Деякі Русины зъ Канады и польске товариство зъ Сан-Франціско замовили собѣ »Freedom« и казали подати предплату, однакъ що про се выдавництво ничь не чути, тому сею дорогою звѣщаю, що на разѣ не могу подати ничь певного на рожні запытаня.

На »народні цѣли« зложила руска громада въ Annsonia, Conn. на Великдень $9.10. Всѣ иншї громады, котрї збирали тогды на ту саму цѣль, зволять надослати зобранї жертвы.

Ант. Бончевскій.

— **СИМЪ ЗАПРАШАЄМО** членôвъ комітету тов. „Р. Н. Дôмъ Еміґр въ Америцѣ“ на звычайне засѣданє, котре вôдбуде ся въ джерзи-ситской школѣ (200 Warren st.) о год. 5-ôй по полудни дня 19. Мая по посвяченю каменя угольного пôдъ нову руску церковь.

ПОРЯДОКЪ ЗАСѢДАНЯ.

1. Справозданє секретара и касієра по день 19. мая 1901.
2. Выбôръ агента еміграційного, отворенє товариствомъ продажи шифкартъ, посылки и вымѣны грошей, и т. зв. „емплойментъ офису
3. Навязанє зносинъ зъ одлымъ ню-йоркскимъ домомъ еміґраційнымъ такъ довго, доки нашъ дôмъ не вôйде въ житє.
4. Внесеня членôвъ и полагодженє поменшихъ справъ.

Комітетъ тов. „Р. Н. Д Еміґр.“

— **Пошукуємо** учителя зъ добрыми свѣдоцтвами, котрыі бы мôгъ заразомъ бути дякомъ и учити нотного спѣву. Платня $30.00 на мѣсяць и доходы. Зголошуватись до 15-го апрѣля на адресу:

REV. M. BALOGH
Trauger, Pa.
North America.

Ив. Червинка, Ив. Гардый, } курат. церковні.
О. М. Балогъ, паст. церкви.
Ив. Фаринякъ, Иштванъ Житнякъ, } курат. школьні.

Вечерокъ.

Дня 30. лат. Мая 1901 (Decoration Day) вôдбуде ся въ Шамокинъ, Па. заходомъ тов. им. Т. Шевченка вечерокъ музыкально-декляматорскій въ память 40-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка, нашого поэта-кобзэра.

Програма.

Часть I.

1) Вступнє слово выголосить голова товар. М Колодѣй.
2) „Завѣщанє“, слова Т. Шевченка, музыка Е. Вербицкого на 8 голосôвъ въ супроводѣ фортепяну, вôдспѣває мѣшаный хоръ.
3) Вôдчитъ о Тарасѣ – о. А. Бончевскій.
4) „У Петрôвку“, слова Д.Млаки, музыка Из. Воробкевича, вôдспѣває хоръ.
5) Декляманія „У недѣленьку у святую“ Т. Шевченка, вôддеклямує Марія Мурдза.
6) Variations Concertantes pour le piano sur le motif national russe „Соловей мой со ловей“ composees par Joseph Witwicki — вôдограє п. Галя Констанкевичь.
7) Сольо „Katheleen Mavourneen“, ирляндска баляда, въ супроводѣ фортепяну, вôдспѣває по англійски Антонія Лучковець.
8) „Первый акордъ душѣ“, В. Матюка, вôдспѣває хоръ.
9) Сольо „Цвѣтка дрôбная“, В. Матюка, въ супроводѣ фортеп. вôдсп. Мар Мурдза.

Часть II.

1) „Кôнчить ся день“ зъ Пôдгорянъ, В. Матюка, на 8 голосôвъ зъ фортепяномъ, вôдспѣває хоръ.
2) Декламація „Швачка“ Т. Шевченка, вôддекл. Антонія Лучковець.
3) Сольо скрипкове зъ фортепяномъ — Михаилъ и Галя Констанкевичь.
4) „Якъ бымъ знала“ слова Д. Млаки, муз. Из. Воробкевича, вôдспѣває хоръ.
5) Fantasie Brilliante sur la Sonnambula opera De pour piano par J. Leybach — вôдграє п Галя Констанкевичь.
6) Декляманія „Поворотъ майвера на родину“ Гр. Гр., вôддекл. Анна Мурдза.
7) „До Руси“ М. Копко, вôдсп. хоръ.
8) „Miss Virginia“ сольо зъ фортепяномъ, вôдсп. М. Констанкевичь.
9) „Ще не вмерла Украина“, вôдсп. хоръ.

Початокъ точно о 7 год. вечеромъ. Цѣна тікету 25 цнт.; для дѣтей вступъ вольный. — Того-жь самого дня вôдбуде ся въ церкви Богослуженє на интенцію тов. им. Шевченка и панахида за душу Тараса о год. ½9 рано.

Запрашаємо всѣхъ американскихъ Русиновъ на се свято и сподѣємо ся, що хто має искорку любови до своеи неньки Руси Украины и еѣ найлѣпшого сына спѣвака, той певно прійде на сей вечерокъ, а мы пріймемо его зъ отвертыми руками и щирымъ серцемъ.

Комітетъ вечерковый.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Хотячі приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касієра:

Alex Shlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack Co.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядниковъ »Союза«, нехай пише до предсѣдателя:
REV. A. BONCHEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

Въ мѣсяцю Апрѣлю б. року приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючі нові члены:

Simpson, Pa.
Братство св. Василія Вел.

	Число въ гол.книзѣ:
Гавранъ Томко	580
Мерена Кондратъ	579
Ґарбера Матѣй	578
Талпашь Антифій	580
Мита Невсевій	581
Витка Прокопъ	581
Гавранъ Акимъ	582
Вендґринъ Петро	896
Токарчикъ Мартинъ	786
Тырпакъ Петро	878
Жежничь Иванъ	980
Заґарликъ Михаилъ	1102
Петрикъ Грицъ	1157
Мозелякъ Яцко	1201
Мита Грицъ	1201
Сухенякъ Тимко	1312
Копча Андрѣй	1566
Фатула Семко	1569
Червинчакъ Лукашъ	1753
Ґоґоцъ Сирило	1842
Оринякъ Петро	1544
Зеленякъ Семанъ	1608
Баранякъ Лукашъ	1443
Бабичь Иванъ	585
Гавранъ Прокопъ	1283
Цѣхонь Илько	584
Гичка Алексій	587
Миколайчикъ Петро	1609
Нѣмець Андрѣй	1610
Можелякъ Микола	1609
Сивець Микита	1569
Єдинакъ Митро	1270
Семанякъ Микола	2157
Микулякъ Ваньо	2157
Дзѣдзѣчь Йосифъ	2158
Венґринъ Василь	2158
Венґринъ Микола	21599
Вôтякъ Антоній	2159
Марчикъ Грицъ	2160
Марчикъ Василь	2160
Жеґестовскій Митро	2161
Фиґель Онисимъ	2161
Барна Юрко	2162
Барна Петро	2162
Дзивечка Фокій	2163
Семанякъ Василь	2163
Вôльчикъ Лешко	2164
Гурчикъ Фецко	1544
Бойко Максимъ	577
Венґриновичь Иванъ	1753
Демяновичь Акимъ	253
Trauger, Pa.	
Тирпакъ Стефанъ	2129
Troy, N. Y.	
Стасякъ Йосифъ	685
Passaic, N. J.	
Олекса Андрѣй	133
Trauger, Pa.	
Демцьо Михаилъ	566
Пѣндрусъ Йосифъ	566
Jersey City, N. J.	
Романикъ Михаилъ	1689
Mt. Carmel, Pa.	
Грабскій Алексій	6
Mayfield, Pa.	
Нестеръ Розалія	2152
Шимучикъ Ваньо	2152
Телепъ Василь	2151
Максимякъ Акифтій	2121
McAdoo, Pa.	
Целчь Иванъ	2156
Дечмикъ Петро	2156
Вайда Данько	2157
Поточный Иванъ	2157
Pittsburg, Pa.	
Кордила Данько	2155
Запоточный Иванъ	2156
Демянчикъ Леонъ	2155
Olyphant, Pa.	
Мысцѣвскій Стефанъ	29
Причикъ Митро	29
Whitney, Pa.	
Сончишакъ Микола	2156
Breslau, Pa.	
Савка Семенъ	80

(Дальше буде).

Д. Пирчь,
секретарь

Квитъ.

Анна Троянъ вôдобрала зъ »Р. Н. Союза« решту посмертного по своимъ мужу бл. п. Михаилѣ въ сумѣ $300, котрї то грошѣ переказавъ єѣ небôщикъ въ тестаментѣ. За скоре выплаченє складає пôдписана »Союзовн« щиро-сердечну подяку.

Mt. Carmel, Pa. Apr. 26, 1901.

Анна Троянъ.

СВѢДКИ:
О. Ст. Макарь,
Юрій Гукъ.

За »СВОБОДУ« належить ся заплатити!

ПОЯРМАРКУВАВ!

Росповідок.

Написав для „Свободи“ Олексапдер Катренко.

—o—

А знаете ви, панове, що воно за циганська коняка е? Кажете, що не знаете? Так підіть-же поспитайте ся вчителя нашої школи Льа Сіїча! (Його справедливе імя, бач, Ілія Олексіевич, але він сам себе для швидкости, по звичаю свойому московському, зве Льа Сеїч, то через те його і люди так). Еге! Він добре довідав ся, що то воно за річ та циганська коняка.

І Боже! Як приїхав відкілясь з своеї Московщини Льа Сіїч до нас вчитилювати, то який же немилосердний він був взагалі до нашого брата Українця! Все було лаеть ся!

— Хахли! — каже було він. — Мазепи! Тьфу, та й годі! І говорити — каже він — по людському не вміете: все »ба«, та »еге«, та »але«, та »мовляв!«, що і чорт вас, то і той не зрозуміе! А дітей яких плодять!, що і не вивчищь їх нічому! Йому кажеш, а воно не розуміе! Навчиш вже його читати, та і тоді воно буде тобі дурень дурнем! Коли-ж читае воно, як той папуга, вимовляе слова, а поспитай но його, що він прочитав зараз, то воно, або зовсім нічого не знае, або щось тобі такого по свойому скаже, про що зовсім в книзі і гадки не мае! Ну, та й нарід!... Я їхав сюди і покладав, що все однаково »Расейська старана«, »малароси, та й годі, а воно зовсім не маларосн!.. Зовсім наче у яку Монґолію, або що заїхав! А неповороткі ж, а тупоголові, що вже далї і нікуди! Здаеть ся нема вже і народу безглуздійшого над хахла! Через той кеп спадковий хахлацький, хахла хто лиш схоче, той і доїть як корову ту! Обманити в чому хахла, це з його пустоголовостею кождому аби хотів тільки, ось як легко! Як плюнути раз!«

От так було Льа Сіїч лаеть ся, лаеть ся і лаеть ся аж невпинно все, а ми і нічого за те на його. Звикли ми вже до того, що нас всі лають, то нам і дарма! Ми було слухаемо, та думаемо: »нехай собі, коли йому подобаеть ся! Лайка не бійка, від неї не болить і до носа вона не причепить ся, та й на спинї не повисне, а так вона дурна річ зовсім, то за вітром собі по всяк час і летить!...«

I.

Так от Льа Сіїч налагодив ся купувати собі коня!

— Зібрав оце — казав він — 150 рублїв і куплю собі гарного коника рублїв за 100, а за решту справлю собі або брику, або що й інче; може і дроженята такі куплю, що на них верхи сїдаютъ, і буду возити ся! Давно вже я мріяв об такій річи, як власний кінь, нарешті ж ось мої мрії таки і здійснять ся. І Боже! Який то я охочий до тих коней! Спати з ними, здаеть ся, і на те лагідним був би!

— Чи швидко де буде ярмарок? — питав він кождого.

— А ось за тиждень у сусїдному селї буде! — сказали йому.

— Неодмінно-ж поїду коня собі купувати!

— А ви, Льа Сіїч, дивіть ся, сами не того... щоб часом вас цигани не обманили! вони такі! Краще попрохайте, щоб поїхав з вами, хто небудь з митців конячих, ось хоч би старого Петра Красулю. Він з замолоду гусаром був у війську, то він...

— К нечистій матери з твоїм Красулею! Мене обмануть?! Що я хахол який, чи що, щоб мене хто обманив?! Я людина расейська, то мене ніхто не може обманити! Я кождого вашого цигана і сам ще обману! Бач! Красулю ще менї якогось треба! Хе-хе хе-хе! Тьфу на вас!

Ми в нашій матушке Расеї, щоб ви знали, з кіньми і ростемо! У нас кожде мале і те вже знае, що воно за річ кінь! У нас не так, як у вас у Хохландиї, що куди не глянеш усюди такі ж безглузді, як і ви сами, ваші корови, та бики, та воли, та телята, а коня то нїгде і не вздриш! У нас ваших биків, волів, коров, та телят на яловичину добрі люди вживають тільки. Їздять же і роблять у нас на конях! Так мене, прирожденного конятника, та обманити якому небудь дурному циганови, вашому найблизчому родичеви?! Гого го! Побачимо! Подивимо ся ще хто кого!

— Ну і добре! Як знаете! Діло ваше! — Сказали йому на те люди, та і рукою на його махнули!

Один тільки і був у Льа Сіїча приятель дядько Селяфонт, теж з расейських він людей. Той дядько Селяфонт що року біля нашого села землю собі наймав, баштани садив і в місто потім продавать возив огірки, кавуни і динї. А то він ще по залїзниці ваґонами бакшину аж до Москви і Петербургу від нас відвозив. Ну, а зимував ся він у нас на селї. Так ось вони вдвох вже такі були, такі були, як брати немов рідні! Мовляв, і водою їх не розлити у всьому, не то що.

— Що то, що земляки! — казали було люди.

Так ось дядько Селяфонт і при цьому випадкови за Льям Сіїчем руку потягнув.

— Еге-ге! Нас ніхто не обмане! Ось і я поїду на той же ярмарок з вами Льа Сеїч. Хочу я свого коня проміняти на якого кращого може, а то хоч і на такого ж однакового, та аби інчого. Цей вже обрид менї!

— Ну, оце так-так! Оце добре! З вами, то я і казати нічого! З вами то я усюди й тюпки! Навіть спасибіг вам за те, що зо мною поїдете.

— Та чого ж там! Я навить за вами і заїду, щоб взяти вас на свою повозку, бо ж вам власно нї на чому ж їхати.

— Ще раз спасибіг вам!...

А дядько Панько, тесляр наш, отой, що живе на ріжку нашого села, нагодив ся як е тут і все стояв мовчки і слухав їх, а нарешті таки і обізвав ся до Льї Сіїча:

— А знаете що, Льа Сіїч?

— А що?

— Ви брики не купуйте і дроженят не треба, а нехай я вам вже догожу. Я вам таке утну, що буде і дешеве і любе вам, бо буде воно ваше рідне-ріднесеньке.

— Як то так?! Що-ж таке?! Що ж ти менї таке зробиш?! Що ти уміеш робити?!

— А зроблю вам те, на чому кожда расейська людина що часу звикла сидіти...

— Та що ти менї верзїкаеш!? Дурна твоя голова хахлацька!

— Дарма! Нехай буду я і дурна голова, а зроблю!

— Та що ж ти зробиш?! Ну, що-ж ти зробиш таке, щоб я ще і сїв на його?!

— Що? А знаете-ж скриню без покришки з оглоблями, та на двох колесах? Це-ж саме ваша й е кацапська справа, »беда« вона зветь ся у вас. Так я вам еї і зроблю.

І батечки! Як вчув таке Льа Сіїч, так на що він взагалї сердитий, а таким ще ми його не бачили ніколи! Що вже він репетував, що вже він лаяв ся, так аж на всї боки, аж до нестями дійшов! Він може ще і бити б того Панька побрав ся, але ми вже бачучи таке, мерщій порозходили ся, від гріха утікаючи, і Панька потягли за собою.

Ну, та вже ж і немилосердний до нашого брата був той Льа Сіїч!

II.

Купив Льа Сіїч собі кобилу на ярмарку, привязав до повозки Селяфонтової він еї, ходить біля неї, дивить ся на неї, та і не надивить ся ніяк! І все-ж таки у циган він купив еї. Висока така кобила, гнїда, гнїда, аж червона, а що вже вигодувана гарно, то і казати нічого, аж виблискуеть ся! І ноги в тіеї кобили цілі і станом вона хоч куди, хоч до війська еї зараз під охфицера, то і туди вона годница. Хоч на якого вередливого, то по всьому аж красна з тіеї кобили коняка була. Хто не гляне було на неї, то так всї одноголосно і казали: »а що? мабуть рублїв 200 чи може і більше дали?« Всї вихвалюють еї, а Льа Сіїч стоїть, слухае, усьміхаеть ся, та рукою тільки махае. Такий то вже він до безкраю радий був і задоволений своею покупкою, що і слова нікому не міг вимовити.

А циган якийсь здоровий та чорний, ввесь же час трохи оббік все стояв і стояв й очей не зводячи, дивив ся на Льа Сіїча і на його кобилу, та все всьміхав ся чомусь, а чому про те його ніхто не питав, бо-ж і уваги на його ніхто не звертав Коли він власно підійшов до Льа Сіїча і завів з ним балачку, сказавши йому:

— Це ви купили оцю кобилчину? Ваша вона буде?

— Моя!

— А скільки заплатили за неї?

— А вгадай!

— Рублїв 50, чи 60 може?

— Тю на тебе! За таку кобилу і 60 рублїв?! 120 віддав!

Гемонський циган покрутив головою, скривив ся, а нарешті ще і засьміяв ся.

— А що? хиба не варта, скажете, тих грошей вона? — Усьмішковато спитав ся й у його Льа·Сіїч.

— Еге! Як правду казати, то не варта! — Відповів циган поважно.

— Чому? Кобила-ж гарна!

— Гарна, але.....

— Що таке?! Яке-ж там але?!

Вже аж лякливо запитав ся у його Льа Сіїч.

— А таке, що я цю кобилу давно вже знаю! Ви еї купили у сьвідомого менї цигана. Вона, щоб ви знали, на око тільки гарна, як-же до діла з нею, то буде і навпаки.

— Чому-ж то так?!

— А тому, що вона недужою е! Попорчена вона! Вас обманили. Вона з запалом! (запалена). Знаете, що воно таке з запалом?

— Як з запалом?!

Аж об поли вдарив ся Льа Сіїч.

— Брешеш цигане!

— Ні, не брешу! Звичайно, що як вона стоїть, то нічого ви і не бачите, а запряжіть-но лишень еї, та пробіжіть на ній хоч з верству от тоді і скажете, чи брехун циган, чи ні!

— Та невже-ж ти правду кажеш?!

— Та давайте спробуемо! Давайте запряжемо і проїдемо на ній! Хиба-ж довго?

— В мене-ж і повозки нема і зброї (упряжи) нема! — каже Льа Сіїч.

— А я вам свою дам і повозку і зброю! — каже циган. — Чому задля гарної людини не дати? Ходім-те!

Повели кобилу, запрягли еї у циганську повозку. Сїв на ту повозку Льа Сіїч вдвох з циганом і як уріжуть, як уріжуть геть-геть аж за місто, та ще і по пісочку, то і верстви не проїхали вони, як і справді кобилчина почала спотикати ся, приставати буцім трохи а засапала ся-ж до нікуди вона, а боки-ж в неї то так ходором і ходять, так хвилюють ся!

— А що? бачите?! — Каже циган.

— Бачу!

Ледви не плачучи, відповідае йому Льа Сіїч.

— От гемонський-же циган! Та як-же-ж він мене й обманив!

— О! я його знаю давно вже! Дуже, дуже негарна людина е з того цигана! То такий циган, щоб ви знали, що і батька рідного і того не пожалкуе, а обмане! І чого ви з ним з'язували ся тільки?! Ех ви!

— Та хиба-ж я знав його, чи що?!

— Ото ж то і горенько наше, що у людини на лобови не написано, яка вона е! Я ж ось бачу, що вас обманено і не стерпів, аж сам до вас підійшов й озвав ся. Коли ж аж закипіло у мене от тут!... Я хочь і циган, серце-ж в мене ось яке погане, слабке, жалісливе ж таке, що аж до безкраю! Зовсім же, зовсім воно в мене не циганське! Як побачу я, що в кого горе, то за кождим побиваю ся, як ненька рідна! Ех! Не знаю я тільки, як би менї і вам допомогти? Повірите, чи ні, а пальця врізав би задля вас, та що-ж? Тим не поможеть ся. А хочеть ся менї! І хочеть ся і бою ся! Й себе-ж жалко! Бою ся, щоб і самому не обпекти ся. Купив би, бачите, я цю кобилу у вас, але хто-ж його знае... хто-ж його знае, чи обманиш же нею кого так, як от той харцизяка оце вас обманив? Не маштак, бачите, я на такі річи, то і бою ся!

А помовчавши трохи, буцім-то поміркувавши, циган знов:

— А ви не тужіть, пане, не вбивайте ся! Що буде, нехай вже і буде, а я мабуть таки вас пожалію! Знаете що?

— А що?

— Звичайно ви скинете де-що з тіеї цїни, за яку ви еї купили, то я еї, оцю кобилу, у вас і візьму. Натомісць же наділю я вам такого коня, що вже справдї будете з конем. Там же такий кінь, що тільки побачите ви його, то вже і не розлучите ся з ним! Тільки, тільки він, що не говорить, та і говорив би, як би у його язик звичайний був, а то горенько, що не такий у його, як у всїх.

— Як не такий, як у всїх?

— Не такий же, як у нас з вами?

— Ну, то звичайно! А за скільки-ж ви возьмете мою кобилу у мене?

— А за скільки-ж? Ви кажете, що 120 за неї дали?

— Еге-ж!

— Ну, то 70 скиньте, а за 50 я озьму.

— Голубчичку! циганчичку! Пожалкуй-же мене! За що-ж менї губити аж 70 рублїв?! З мене-ж людина убога, пожалій-же мене! Це-ж ще гірше ніж у печ було-б їх вкинути!

Та аж ледви не плаче бідолашний Льа Сіїч. А циган:

— Я-ж вас і так через серце свое жалїю. Цій-же коняці і зовсім цїни нема ніякої. Еї хиба вбити, та шкуру з неї обдерти, а шкура-ж всього 3 рублї коштуе! Але ви мене ось як розжалобили своїм благанєм, то я вам ще 10 рублїв набавлю. Нехай вже за 60 вона до мене йде! Додасте ж ви менї 20 рублїв, то я вам того коня віддам свого славетного.

(Дальше буде).

ВСЯЧИНА.

БОГАЦТВО ЛѢСОВЪ НА ЗЕМЛИ.

Анґлійскій ученый, д-ръ Шліхъ, подае цѣкавй уваги про богацтво лѣсôвъ на земли, зъ чого де-що подаемо читателямъ.

Найцѣкавшй данй суть про ввозъ и вывôзъ дерева. Найбôльше ввозить дерева осcбливо будôвляного матеріялу Анґлія и Нѣмеччина, рôкъ рôчно чимъ разъ бôльше. Такъ що загально можна сказати: де житє фабричне и промислове бôльше розвиненй, тамъ ввозять бôльше дерева. До державъ, що дерево вывозять, належать: Швеція и Норвеґія, Австрія, Угорщина, Росія, Румунія, Сполученй Державы, Канада и рôжнй анґлійскй кольоніи. А ввозять дерево слѣдуючй державы: Анґлія, Нѣмеччина, Франція, Швайцарія и многй иншй.

Росія мае найбôльше лѣсôвъ зô всѣхъ европейскихъ державъ, бо надъ 205 міліонôвъ гектарôвъ*) або 80 тысячь квадратовыхъ анґл. миль. Опôсля наступае Швеція, що мае надъ 19 міліонôвъ гектарôвъ, и Нѣмеччина зъ 14 міл. гектр. лѣса. Цѣла Европа мае 303,332.000 гект. лѣса. Богацтво лѣсôвъ въ порôвнаню до величины краѣвъ наступуе такъ: Боснія, Герцеґовина и Болгарія, Швеція, Росія, Австрія, Угорщина, Нѣмеччина и Франція.

Одна третя часть цѣлои Европы покрыта лѣсами, однакъ мимо того сего для неи за мало особливо будôвляного матеріялу, такъ що рôчно мусить ввозити 2½ міліонôвъ тонъ дерева зъ иншихъ частей свѣта. Сли-бъ запотребоване дерева подвоѣло ся и потроѣлось въ слѣдуючихъ 10-хъ лѣтахъ, то, якъ каже д-ръ Шліхъ, дерева за мало.

Зъ европейскихъ краѣвъ одна Швеція може вывозити 1½ міл. тонôвъ будôвельного дерева бôльше; Росія не може бôльше достарчити, якъ достарчае; дерево полудневыхъ краѣвъ европейскихъ не вôдповѣдне до будовы; а Сполуч. Державы черезъ нечувану, рабôвничу господарку лѣсну опинять ся самй въ нуждѣ на дерево. Одна ще Канада, котра мае бôльше лѣса, якъ цѣла Европа, може стати въ пригодѣ и достарчити досить, однакъ ледво третя часть канадійскихъ лѣсôвъ есть добра на матеріялъ будôвляный. Але частй пожары лѣсôвъ нищать 10 разôвъ бôльше дерева, якъ спотребовують люде, котрй пустарôвъ не засаджують, а лѣсы нищать. Розумна и поступова господарка лѣсова въ Канадѣ може достарчити дуже богато и на довго дерева и матеріялу. Сли се не наступить, то бракъ дерева дасть ся въ знаки скорше якъ угля. аб.

ПРИСЛÔВЯ.

— Скорше можна за грошѣ пабути чужу мудрôсть, нѣжь мудростію чужй грошѣ.

— Неоденъ, що вже оженивъ ся, думае: „Но, теперь вже нѣчого злого не може ся менѣ стати."

ВЕСЕЛЙ ВѢСТИ.

— Стефанъ Калакука, родомъ зъ Ганчовы, нашь аґентъ, оженивъ ся дня 27. Апрѣля зъ председательною сестр. братства св. Ольги въ Джерзи Сити, Н. Дж. Евд. Вовчакъ, родомъ з Устя Руского.

— Діонизій Кузма, родомъ зъ Боґуши, секретарь и контрольоръ сестр. бр. св. Ольги въ Бруклинѣ, оженивъ ся зъ Анною Дѣдикъ, родомъ зъ Рѣпокъ, дня 27. Апрѣля въ Джерзи Сити, Н. Дж.

— Другій мôстъ зачинають будовати межи Бруклиномъ а Ню Йоркомъ. Буде висѣти на чотырохъ звояхъ дротовыхъ, а кождый звôй буде складати ся изъ 10.397 дротôвъ. Буде широкій 118 стôпъ, 355 стôпъ високій, а 7200 стôпъ довгій.

— Въ Нѣмеччинѣ до 1878 р. працовали женщины пôдъ землею, въ майнахъ вразъ зъ мущинами. Доперва въ тôмъ часѣ выйшла заборона противъ сего.

*) Гектаръ мае 1 и три черти морга краевого.

СТАРИННЫЙ НАХÔДЪ.

Въ еґипетскôмъ мѣстѣ, Тебахъ, при копаню найдено металеву скриночку (баксу), що походить зъ часôвъ короля Псаметиха I., котрый живъ 700 лѣтъ передъ Рожд. Христа. Ся скриночка мае окрасы и старинне гіероґліфічне письмо, яке есть частію золоте, або срѣбне, або плятинове. Значить Єгиптяне вже 700 лѣтъ передъ Христомъ знали плятину, пôдчасъ коли въ Европѣ знають сей металь доперва 150 лѣтъ. Року 1752 оденъ шведскій знатокъ Шеферъ вôдкрывъ сей металь, а ишпаньскій математикъ Антôнъ д'Уллоа уважавъ плятину за срѣбло.

— ПЕРУВІНЬСКІЙ БАЛЬЗАМЪ, що мае свѣтову славу, такъ що капуциньско-василіяньскій не може зъ нимъ йти въ парѣ, выробляють въ полудневôй Америцѣ, въ державѣ Перу, мешканцѣ зъ листя та коры дерева, що зве ся „Myroxylon Pereicae", росте дико, поединчо або малыми купками и бувае 15 до 20 метрôвъ высоке.

Читайте!

Потребуємо 1000 Русинôвъ, котрй ще не берутъ „Свободы", щобы єѣ читали и зъ горы на рôкъ за неи заплатили!

Лишь 2 доляры.

Хто ще не бравъ »Свободы«, а пришле намъ найдальше до першого августа 1901 р. два доляры и **фотоґрафію** свою, своеи жены, дитины, або яку иншу, тому будемо посылати »Свободу« черезъ цѣлый рôкъ, а кромѣ сего дамо ему

ЗОВСѢМЪ ЗА ДАРМО

прекрасну брошку*) въ золоченôй оправѣ (диви образокъ),

на котрôй буде вымальована та особа, котрои фотоґрафію намъ пришлете. Таку брошку (пинъ, ботонъ) можуть носити жены и дѣвчата пôдъ шією, а мущины на ковтѣ, або камізельцѣ.

Присылайте грошѣ и фотоґрафіи сейчасъ, бо такій дарунокъ будемо давати тôлько до 1-го августа сего року. Хто не хоче або не мае свои фотоґрафіи, тому можемо на жадане пôслати образокъ нашихъ великихъ людей: Шевченка, Хмельницкого и другихъ.

*) Аґентъ „Свободы" вамъ покаже якъ се выглядае.

ЧИТАЙТЕ »СВОБОДУ«!

БРАТСТВО Св. АА. ПЕТРА и ПАВЛА ВЪ ANSONIA, CONN

А. Горбаль, предсѣд.; Ф. Студентъ, заст. предсѣд.; Д. Ванько, секретарь, Box 1214, Ansonia, Conn.; Г. Горбаль, заст. секр.; А. Пôдбережнякъ, касіеръ, К. Горбаль заст. кас., Д. Шкуратъ капитанъ, Т. Цѣркотъ оп. хорыхъ, въ Ansonia., Яцко Качмаръ оп. хорыхъ въ Derby, Д. Сидорякъ дверникъ.

УРЯДЪ БРАТСТВА Св. ПРОРОКА ИЛІИ въ SCRANTON, PA.

Демко Лешко председатель, М. М. Югасъ записникъ, Стеф. Масляръ касіеръ, Семанъ Чинакъ контрольоръ, Андр. Вилицкій секретарь. Листы адресовати до секретаря А. Вилицкого, Warren Str. No 8

УРЯДНИКИ БРАТСТВА Св. ІОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ВЪ TRAUGER, PA.

Ив. Фаринакъ, председатель; Ал. Семаницкій, мѣстопред.; Т. Ґривна, секретарь; М. Берецкій, касіеръ; контрольоры Д. Грицко и М. Ющакъ; дверникъ Пор. Подолякъ. Мітинґи вôдбувають ся кожду другу недѣлю по першôмъ въ гали церковнôй.

Братство св. Петра и Павла въ Trauger, Pa.

Иванъ Червѣнка, председатель; Мицей Єндрекъ, мѣсто-предс.; Иванъ Гардый, секретарь, Box 7, Trauger, Pa.; Аладаръ Кужденій, записникъ; Петро Єленьовскій касіеръ.

Урядъ братства св. Арх. Михаила въ Yonkers, N. Y. на рôкъ 1901:

О Вариха председатель, И. Щелецкій заступникъ, Варт Дурнякъ секретарь, Титъ Дубець заступникъ, Анд. Драганъ касіеръ, А. Телехъ заступникъ, С. Радко контрольоръ; опѣкуны хорыхъ: Афт. Дубяньскій, Иванъ Спякъ, И. Павелчакъ, А. Сивикъ. С. Скирпанъ дверникъ, Д. Фешь заступникъ, Г. Микулякъ капитанъ.

Бр. св. О. Николая въ Troy, N. Y.

Председатель Пав. Рончковскій, заступпред. Анд. Ксепичь; секретаръ С. Фрицъ, заст. секр. Мик. Бискупъ, касіеръ Петро Рончковскій, заст. кас. Пет. Бабякъ, контрольоры Фил. Гира, Ст. Рончковскій, Ив. Слинь. Секретарь „Союза" Петро Рончковскій.

Урядъ братства Трехъ Святителѣвъ въ Whitney, Pa.

Ив. Сопчишакъ председатель. Ив. Возьнякъ заступникъ, Спир. Горщакъ касіеръ, П. Завада секретарь, Анд. Широхъ писаръ, Ос. Дзюричко опѣкунъ хорыхъ, Вас. Кретъ дверникъ. Мітинґи вôдбувають ся кождои першои недѣлѣ по 15-ôмъ. Заложене 21-го февруаря 1900.

Чи вы братя все ще ходите по жидôвскихъ бучерняхъ и троите ся ихъ мясомъ? Вже часъ таке покинути, часъ змѣнитись и затямити собѣ, що два нашй патріоты

M. PAWLISHAK & M. KISIELOWSKI

отворили нову руску бучерню на Race Str., Olyphant, Pa.

Въ нихъ е знамените мясо, а таке смачне, що зъѣсте и пальцѣ оближете! Впрочѣмъ зайдѣть, спробуйте, а переконаетесь самй.

ВЪ ГОТЕЛЮ

GUS MILLER

716 Carson Str.

дôстанешь всегда велику склянку свѣжого пива, добру перекуску, найлѣпшу палюнку — — — — —

S. S. Pittsburg, Pa.

ЮРКО ЦѢЦЮРА

River St. — OLYPHANT, Pa.

Мае готель — свѣжй трунки, добрй циґара. У него можна также дôстати смачну перекуску и переночувати.

МАЕ И КОНѢ; може тя повезти где хочешь: на хрестины, на весѣля, або перемуфовати.

Щобы за мною довго не шукали, проте подаю до вѣдомости моимъ пріятелямъ и знакомымъ, що я перепровадивъ ся вôдъ Рединского дипа и маю теперь готель на Market Str.

ТЕОДОРЪ ХОМЯКЪ,

готельничій въ Mt. Carmel, Pa.

Columbia Brewing Co.

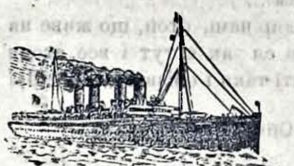
Найлѣпше пиво, вайсбіръ, портеръ и ейлъ. У насъ роблять лишь тй, що належать до юніи.

Офисъ: 110 South Main Str. SHENANDOAH, PA.

P. V. OBIECUNAS,

1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ, заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнй лініи дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Мешкае 4 „блоки" вôдъ руской церкви на „Савт-Сайдѣ." — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де пайлучше купити шифкарту.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймодиѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салупъ въ мѣстѣ пôдъ пазвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

C. M. HATHAWAY,

аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуе также грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str, три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА.

CHRISTIAN SCHMIDT,

203 W. Coal Str.
Shenandoah, Pa.

САЛУНІСТАМЪ ДО ВѢДОМОСТИ!

Я утримую на складѣ найлѣпшй напитки, якъ темперенційну соду, джиндерейлъ, саспрела, пиво въ бутелькахъ бѣле и червоне, вайсъ біръ и портеръ.

Ану салуністы спробуйте, а переконаете ся!

ОДИНОКІЙ ПРАВДИВЫЙ

въ Америцѣ
РОСІЙСКІЙ СОРТОВАНЫЙ
—ЧАЙ—
...пôдъ назвою...

„САМОВАРЪ".

Сей чай дôстае ся просто черезъ Сибирь и продае ся только въ готовыхъ запломбованыхъ пачкахъ для охороны любителѣвъ доброго чаю передъ фалшованемъ або продажею не стоячихъ нѣчого мѣшанинъ.

Чай розсылаемо по цѣлôй Америцѣ, сли хто пришле десяту часть цѣны на задатокъ въ стемпахъ (почтовыхъ маркахъ) а решту заплатить при полученю пакунка C. O. D. Цѣна 60 цнт., $1., $1.50 $2.20 за фунтъ.

Чай въ пачкахъ ¼, ½ и однофунтовыхъ.

На пересылку почтою просимо всегда долучити 10 центôвъ бôльше за кождый фунтъ.

RUSSIAN BAZAAR

311 E. 10-th Str.
NEW YORK CITY.

Що вы не чуєте?

Мы вынайшли новый способъ, котрымъ лѣчимо всѣхъ глухихъ людей, кромѣ тыхъ, що родились такими и шумъ въ головѣ вôдъ разу. Порада за дармо. Можете вылѣчити ся дома за танй грошѣ.

DR. DALTON'S AURAL INSTITUTE,
596 LaSalle Ave., CHICAGO, ILL.

Ба-а-а, а се що?

Въ Ню Йорку выробляють Русины дуже добрй а танй юніовй сиґара. Русины и всѣ рускй бизнесмены замовляйте у свого, а не жидôвске дранте, що нѣчого не варта. Пишѣть на адресу:

John Parylak & Co
406 E. 72 Str., New York City.

PATENTS

promptly procured, OR NO FEE. Send model, sketch, or photo for free report on patentability. Book "How to Obtain U.S. and Foreign Patents and Trade-Marks," FREE. Fairest terms ever offered to inventors. PATENT LAWYERS OF 26 YEARS' PRACTICE. 20,000 PATENTS PROCURED THROUGH THEM. All business confidential. Sound advice. Faithful service. Moderate charges.

Write to **C. A. SNOW & CO.** PATENT LAWYERS,
Opp. U. S. Patent Office, WASHINGTON, D. C.

Якъ свѣжого мяса схочешь
А въ додатку таньо й много —
То иди лишь купувати
До Русина и до свого.
Ту е такій въ ОЛИФАНТѢ,
Зве ся вôнъ **Йосифъ Калуцкій**,
Що БУЧЕРНЮ гарну мае
И трактуе всѣхъ по людски.

B. J. Keogh.

Продае всякй напитки темперенційнй, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНЙ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГЙ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЕ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

Гавріилъ Малнякъ

Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!.

THE HOME BREWING CO.,

Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ.
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin str.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

O. Murdza & Bros

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЬ.

Сторъ заосмотреный найлучшими товарами, спроваджоваными впростъ зъ першорядныхъ складôвъ. Живить вôнъ майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel. Продае также майнерскй одяги и посылае грошѣ до старого краю тано, точно, скоро и беспечно.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Вынаймае также „керичи" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.

Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продае шифкарты такъ тано якъ и компанія въ Ню Йорку

Продае тикеты колѣйовй до Ню Йорку.

Продае правдиву крайову палюнку и вино.

Мае голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджуе всякй паперы и дае раду, бо есть

Нотарь публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.

M. BOSAK, Jones Str.
OLYPHANT, Pa

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2533.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрбнй рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтна практика дала ему способнôсть стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну антику, въ котрôй выробляють ся дуже добрй и помôчнй лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенй. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґарантуе.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

TROMETTER'S

(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str
SHAMOKIN, PA.
напротив National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

ST. HERMANS BENEVOLENT Society. ORGANIZED FEBR. 1888 ROCHESTER, N.Y.

Выробляе брацкй мапилѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, униформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —

ВАСИЛЯ ТУРКА

на Сторджисъ, Па.

Продае свѣжй трунки и добрй циґара. Мае также галю — на весѣля и другй забавы.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
готельничій
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалеко руской плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

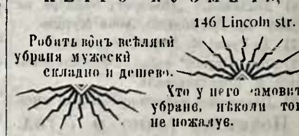
РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЪ,

146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево.

Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ МИКОЛАЙЧИКЪ.
Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкаръ-славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй недуги совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особенно незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, руски и польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора нашимъ Русинамъ.

Юрко А Прокоповичь,

погребникъ, готельникъ, и Livery Stable.

— Галя на митинґи и забавы. —

201 Jones Str., OLYPHANT, Pa